

Î N C H E I E R E

02 iulie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului,

judecătorul

Judecătorii

Svetlana Filincova

Galina Stratulat, Valentina Clevadi

examinînd chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Ochișor Alexandru, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Raiu Ana împotriva lui Ochișor Alexandru, Ochișor Maria, Oficiului Cadastral Teritorial Hîncești, filiala Întreprinderii de Stat „Cadastru” cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate, obligarea de a restitui bunul și de a nu crea obstacole în gestionarea acestuia, constatarea faptului acceptării succesiunii și prelungirea termenului acceptării succesiunii, și acțiunea reconvențională a lui Ochișor Alexandru și Ochișor Maria împotriva Consiliului și Primăriei satului Ciuciuleni, raionul Hîncești și Raiu Ana cu privire la declararea nulității testamentului și anularea deciziei consiliului sătesc,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 03 decembrie 2013 prin care a fost respins apelul declarat de Ochișor Alexandru și Ochișor Maria și menținută hotărîrea Judecătoriei Hîncești din 30 iunie 2011,

c o n s t a t ă

La 25 mai 2008 Raiu Ana a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ochișor Alexandru cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunurilor ce i-au rămas în baza testamentului, obligarea pîrîtului să-i restituie bunurile și să nu-i creeze obstacole în gestionarea lor.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că este fiica Mariei Raiu, fapt confirmat prin certificatul de naștere, care prin testamentul din 27 mai 1979 i-a testat toate bunurile ce îi v-or aparține la data decesului.

La 29 septembrie 1980 Raiu Maria a decedat, iar pînă în anul 1987 nu a cunoscut despre existența testamentului.

La 03 august 1987 sovietul sătesc Ciuciuleni, i-a eliberat certificatul nr. 320 în care sunt enumerate bunurile rămase în urma decesului mamei Raiu Maria.

Indică că, din motivul lipsei surselor financiare nu s-a adresat biroului notarial pentru a confirma dreptul de proprietate asupra bunurilor testate.

De asemenea menționează că o perioadă de timp îndelungată a gestionat bunurile, inclusiv a achitat taxele pentru impozitele locale.

Mai indică reclamanta că locuiește permanent în orașul Hîncești str. M. Sadoveanu 3, ap. 1 și nu putea mai des să plece în vizită la casa părintească din satul Ciuciuleni, iar peste o perioadă de timp cînd s-a deplasat în satul de baștină a depistat că casa părintească a fost demolată de către pîrît și că lotul de teren a fost ocupat în mod abuziv tot de el.

A încercat să soluționeze conflictul pe cale amiabilă, însă nu au ajuns la un numitor comun. Din aceste motive s-a adresat cu cerere primarului satului Ciuciuleni pentru a soluționa litigiul. La cererea adresată a primit decizia Consiliului sătesc Ciuciuleni nr. 5/19 din 14 aprilie 2007, prin care s-a anulat titlul de proprietate cu numărul cadastral 1921 eliberat lui Ochișor Alexandru pe cota de teren ce i-a fost testată, cu delimitarea hotarelor în natură.

La 04 septembrie 2007 a solicitat Primăriei satului Ciuciuleni să-i elibereze titlul de proprietate asupra lotului de teren ce i-a fost testat și de a stabili hotarele de teren conform art. 21 Codul funciar, însă careva acțiuni nu au fost întreprinse, Oficiul Cadastral Teritorial Hîncești refuzînd să-i înregistreze dreptul de proprietate.

Solicită reclamanta, recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunurilor ce i-au rămas în baza testamentului de la Raiu Maria, aflate în satul Ciuciuleni raionul Hîncești și obligarea pîrîtului să-i restituie bunurile și să nu-i creeze obstacole în gestionarea acestora.

Pe parcursul judecării cauzei reclamanta și-a concretizat și modificat cerințele, solicitînd prelungirea termenului de acceptare a succesiunii, constatarea faptului acceptării de către ea a succesiunii ce i-a rămas în baza testamentului înregistrat la 27 mai 1979 sub nr. 21 de către Comitetul executiv al sovietului sătesc Ciuciuleni prin intrarea de fapt în posesia și administrarea bunurilor succesoriale; obligarea Oficiului Cadastral Teritorial Hîncești, filiala Întreprinderii de Stat „Cadastru” să-i înregistreze anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren numărul 921, pe numele lui Ochișor Alexandru, emis în baza deciziei Consiliului sătesc Ciuciuleni nr. 5/19 din 14.04.2007; recunoașterea dreptului de proprietate asupra terenului de pămînt cu suprafața de 0,15 ha, situat în intravilanul satului Ciuciuleni raionul Hîncești care face parte din obiectul imobil cu numărul cadastral 6026308207; obligarea pîrîtului să-i restituie terenul de pămînt menționat și să nu-i creeze obstacole în gestionarea acestuia.

Prin încheierea Judecătoriei Hîncești din 10.03.2010, în proces în calitate de intervenient accesoriu a fost atrasă Ochișor Maria (f.d.111 vol. I).

Prin încheierea Judecătoriei Hîncești din 22.04.2010, în proces în calitate de copîrît a fost atrasă Întreprinderea de Stat „Cadastru” (f.d.136 vol. I).

La 09 februarie 2011 Ochișor Alexandru a depus acțiune reconvențională împotriva Primăriei și Consiliului sătesc Ciuciuleni raionul Hîncești și Raiu Ana privind anularea deciziei consiliului sătesc (f.d.188).

La 14 martie 2011 Ochișor Alexandru și Ochișor Maria au depus acțiune reconvențională împotriva Primăriei și Consiliului sătesc Ciuciuleni raionul Hîncești și Raiu Ana privind declararea nulității testamentului (f.d. 208 vol I).

În motivarea acțiunilor reconvenționale s-a indicat că în baza deciziei Consiliului sătesc Ciuciuleni cu nr. 5/19 din 14 aprilie 2007 cu privire la delimitarea hotarelor, emisă la cererea Anei Raiu, a fost anulate titlurile de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu numerele cadastrale 1921 și 6026308207 pe numele lui Ochișor Alexandru, fără a se indica suprafețele și planul așezării acestor loturi.

Consideră că prin emiterea deciziei menționate, Consiliul sătesc Ciuciuleni raionul Hîncești a încălcat prevederile art. 1516 și 1517 Cod civil, potrivit cărora moștenirea este acceptată de moștenitori în decurs de șase luni din momentul deschiderii succesiunii, iar pîrîta Raiu Ana s-a adresat cu testamentul în cauză peste 27 de ani după decesul mamei sale Raiu Maria.

De asemenea consideră neîntemeiată afirmația Anei Raiu precum că testamentul întocmit de Raiu Maria l-ar fi găsit în anul 1987 cînd făcea ordine în casă, deoarece casa părintească a fost demolată pînă în anul 1985.

Mai indică că conform art. 16 și 24 ale Legii cu privire la notariatul de stat, adoptată de Sovietul Suprem al RSSM la 05 iulie 1974, care era în vigoare la acel moment, sovietele satești înregistrau testamentele în registru și un exemplar urma să se păstreze la sovietul sătesc, iar altul urma să fie păstrat și înregistrat la biroul notarial de stat din localitate, ceea ce n-a fost îndeplinit de către sovietul sătesc.

Solicită reclamanții-pîrîți, anularea deciziei Consiliului sătesc Ciuciuleni raionul Hîncești nr. 5/19 din 14 aprilie 2007 cu privire la delimitarea hotarelor și declararea nulității testamentului autentificat de către sovietul sătesc a deputaților norodnici Ciuciuleni la 27 mai 1979 din numele Mariei Raiu pe numele Anei Raiu.

Prin hotărîrea Judecătoriei Hîncești din 30 iunie 2011 cererea de chemare în judecată depusă de Raiu Ana a fost admisă integral.

S-a constatat faptul acceptării succesiunii rămase după decesul Mariei Raiu, care a urmat la 29 septembrie 1980 de către fiica sa Raiu Ana.

S-a recunoscut dreptul de proprietate a Anei Raiu asupra terenului de pămînt cu suprafața de 0,15 ha, situat în intravilanul satului Ciuciuleni, raionul Hîncești, care în prezent face parte din obiectul imobil cu numărul cadastral 6026308207.

S-a obligat Ochișor Alexandru să restituie Anei Raiu terenul de pămînt indicat mai sus și să nu-i creeze obstacole la gestionarea bunului respectiv.

Cererea reconvențională depusă de Ochișor Alexandru împotriva Anei Raiu și Consiliului local Ciuciuleni privind anularea deciziei Consiliului sătesc Ciuciuleni raionul Hîncești nr. 5/19 din 14 aprilie 2007 cu privire la delimitarea hotarelor a fost respinsă ca fiind depusă cu încălcarea termenului de prescripție.

Cererea reconvențională depusă de Ochișor Alexandru împotriva Anei Raiu și Primăriei satului Ciuciuleni cu privire la declararea nulității testamentului autentificat de către sovietul sătesc a deputaților norodnici Ciuciuleni la 27 mai 1979 din numele Mariei Raiu pe numele Anei Raiu, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 12 iunie 2012 a fost admisă cererea de apel declarată de Alexandru Ochișor și Maria Ochișor, s-a casat hotărîrea Judecătorei Hîncești din 30 iunie 2011 și s-a emis o nouă hotărîre de admitere a acțiunii reconvenționale depusă de Alexandru Ochișor și Maria Ochișor și respingere a acțiunii inițiale depusă de Raiu Ana.

Prin decizia Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 20 februarie 2013, s-a admis recursul declarat de către Ana Raiu, s-a casat decizia Curții de Apel Chișinău din 12 iunie 2012, cu restituirea pricinii spre rejudecare în ordine de apel în aceeași instanță în alt complet de judecată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 03 decembrie 2013 a fost respins apelul declarat de Ochișor Alexandru și Ochișor Maria și menținută hotărîrea Judecătorei Hîncești din 30 iunie 2011.

La 03 martie 2014 Ochișor Alexandru a declarat recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și remiterea pricinii la rejudecare în instanța de apel.

În susținerea recursului s-a invocat dezacordul cu decizia contestată prin faptul că a fost emisă cu încălcarea normelor de drept material și procedural.

Susține că la actele pricinii nu a fost anexat testamentul în original sau în copie autentificată în modul stabilit de lege, fiind astfel ignorate indicațiile date anterior de instanța de recurs prin decizia din 20 februarie 2013.

De asemenea, indică recurentul că instanța de apel nu a ținut cont de faptul că, de facto, a devenit posesorul terenului în litigiu prin intrarea în posesie a acestuia, ulterior în baza titlului de autentificare devenind și proprietarul acestui lot.

Menționează că la momentul decesului Mariei Raiu lotul de teren litigios nu se afla în proprietatea privată a acesteia și prin urmare nu putea fi transmis prin succesiune, deoarece la acel moment toate terenurile erau proprietate de stat a RSSM.

Verificînd legalitatea hotărîrii contestate prin prisma temeiurilor invocate în cererea de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții

Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul declarat de către Ochișor Alexandru urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; a interpretat în mod eronat legea; a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) CPC, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Alin. (4) al articolului menționat prevede că, săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Ochișor Alexandru este declarativ și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC, care să justifice afirmația de ilegalitate a deciziei instanței de apel.

Călăuzindu-se de prevederile art. 440 CPC, Colegiul a constatat existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433 CPC și anume lit. a), care expres prevede că cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că instanțele de judecată au examinat pricina sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material și procedural, și apreciind probele

administrare în conformitate cu prevederile art.130 CPC, au pronunțat o hotărâre legală și întemeiată.

Argumentul recurentului precum că nu au fost îndeplinite indicațiile date anterior de instanța de recurs prin decizia din 20 februarie 2013 referitoare la prezentarea testamentului în original sau în copie autenticată în modul stabilit de lege, nu poate fi reținut ca întemeiat, deoarece din materialele cauzei rezultă că testamentul din 27 mai 1979 în cadrul examinării pricinii în instanța de apel a fost anexat la materialele cauzei în original (f.d.160 Vol II).

Instanța de recurs reține că argumentele invocate de Ochișor Alexandru în cererea de recurs poartă un caracter declarativ, nefiind posibilă determinarea aspectului de legalitate al deciziei instanței de apel ce urmează a fi supus controlului judiciar.

Colegiul reiterează și faptul că conform articolului 13 din Convenția Europeană recursul trebuie să fie unul "efectiv", atât în practică, cât și în drept. Un astfel de recurs este cerut pentru pretențiile care pot fi considerate ca fiind „serioase și legitime” conform Convenției (*a se vedea Mitropolia Basarabiei și alții vs. Moldova, nr.45701/99, §137, ECHR 2001-XII*).

Astfel, reieșind din considerentele menționate și având în vedere faptul că atât prima instanță, cât și instanța de apel au examinat pricina sub toate aspectele, au verificat și apreciat corect probele prezentate, au aplicat corect normele de drept material și procesual, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Ochișor Alexandru ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin.(2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursul declarat de către Ochișor Alexandru se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Valentina Clevadi